SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:618

av Magnus Berntsson (KD)

Stärkt givande vid extraordinära humanitära kriser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att vid extraordinära humanitära kriser tillfälligt förstärka de befintliga reglerna om skattereduktion för gåvor, i syfte att stimulera ökat givande från privatpersoner och företag till godkända hjälporganisationer, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en lång tradition av internationellt engagemang, solidaritet och humanitärt bistånd. När krig, naturkatastrofer och andra humanitära kriser inträffar visar svenska folket en betydande vilja att hjälpa människor i nöd. Civilsamhällets organisationer spelar en avgörande roll genom att snabbt mobilisera resurser och nå människor som behöver stöd. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har tydligt visat vilken kraft som finns i det privata engagemanget. Vid sidan av det omfattande statliga stödet har privatpersoner, företag och ideella organisationer bidragit med betydande ekonomiska och materiella resurser. Liknande engagemang uppstår vid stora naturkatastrofer och andra humanitära kriser.

Under senare år har viktiga steg tagits för att förbättra de skattemässiga förutsättningarna för gåvor till ideell verksamhet. Från och med 2026 har den maximala skattereduktionen för privatpersoners gåvor höjts till 3 000 kronor per år, motsvarande gåvor om 12 000 kronor. Samtidigt har en skattereduktion införts för gåvor från juridiska personer till godkända mottagare, med ett underlag på upp till 800 000 kronor per kalenderår. Dessa reformer är välkomna och stärker förutsättningarna för givande. De befintliga reglerna är dock generellt utformade och tar inte särskild hänsyn till de extraordinära behov som kan uppstå vid omfattande humanitära katastrofer. Vid sådana katastrofer ökar stödbehovet snabbt, samtidigt som viljan att bidra ofta är stor.

En möjlighet vore därför att vid extraordinära humanitära kriser tillfälligt höja beloppsgränserna för skattereduktion för gåvor. Genom att bygga vidare på det befintliga regelverket och använda redan godkända gåvomottagare skulle ett sådant system kunna utformas med tydliga krav på kontroll, transparens och ansvarstagande. Internationellt finns erfarenheter av hur skatteregler kan anpassas för att underlätta humanitärt givande. Tyskland och USA har använt skattelättnader och administrativa förenklingar vid omfattande katastrofer. Dessa erfarenheter bör studeras för att bedöma relevansen för Sverige.

En utredning bör också analysera under vilka förutsättningar tillfälligt förstärkta skattereduktioner ska kunna aktiveras. Systemet bör bygga på tydliga och förutsägbara kriterier och begränsas till situationer där de humanitära behoven är särskilt omfattande. Även konsekvenserna för givandet, statens finanser och den administrativa hanteringen bör belysas. Syftet är inte att ersätta det offentliga biståndet utan att stärka möjligheterna för civilsamhället, näringslivet och enskilda att komplettera de offentliga insatserna när behoven är som störst. Sverige bör därför utreda tillfälligt förstärkta regler om skattereduktion för gåvor vid extraordinära humanitära kriser, så att fler resurser snabbt kan nå människor i nöd.

Magnus Berntsson (KD)